

Núm.6

Octubre 2003

Entrevista a Joan Rigol i Roig, president del Parlament de Catalunya

“Al darrere dels diputats hi veig un tros de la Catalunya que ells personalitzen”

- El parlamentarisme es va interrompre a Catalunya durant un període de quaranta anys. Quines continuïtats o diferències destacaria entre el Parlament de Catalunya de la República i l'actual?

D'aleshores ençà s'han produït molts canvis. El primer, la composició demogràfica del nostre poble, i al voltant d'aquest canvi hi ha també el sentiment de catalanitat. En temps del president Macià, i quan el president Companys ho era del Parlament, ens trobàvem davant d'un país bastant homogeni quant a procedències. En aquests moments ens trobem davant d'una societat en què hi ha, d'una banda, molts fills d'immigrants dels anys seixanta i setanta i, de l'altra, una allau de gent que ve d'arreu del món. Així, doncs, quan avui parlem de catalanitat se n'ha de parlar en un sentit diferent de fa cinquanta anys.

Però no només ha canviat la societat, també ho ha fet l'estil de Parlament. El Parlament actual té com una cosa molt bàsica l'opinió pública, una opinió feta a través dels mitjans de comunicació. En aquell temps, el Parlament tenia una manera d'arribar a la gent molt diferent. El protagonista no era el titular d'un diari, sinó el missatge que el polític donava i que arribava a la població a través dels quadres, a través de la gent que tenien una certa sintonia ideològica amb aquell polític.

Un altre aspecte nou és que ara estem en l'Estat del benestar, en el qual el ciutadà és com un client d'uns serveis públics i està molt

Joan Rigol i Roig

pendent de l'atenció que li ofereixen. En aquell altre moment de què parlem, això no existia. Tot es debatia en l'horitzó ideològic de cap a on volíem que anés la societat.

La nostra societat d'avui és molt complexa i, de retruc, ho és l'activitat legislativa. Per a un diputat de l'any 1932, les 107 lleis que s'han aprovat en aquesta legislatura hauria estat un fet inabastable. Hem hagut d'ordenar tots els sectors de la societat en lleis i això ha dibuixat un perfil de Parlament molt diferent. Tot i aquests canvis, però, hi ha un denominador comú: molts dels parlamentaris de l'any 1932, que després van tenir aquella vida tan difícil a l'exili, tenien aquest sentiment de responsabilitat envers el futur de Catalunya com el tenen també els parlamentaris actuals.

■ **Quins han estat, segons el seu parer, els principals canvis en l'activitat parlamentària des de la I legislatura fins a la VI?**

L'any 1980 tots ens estrenàvem –jo vaig entrar en aquest Parlament com a conseller de Treball, no pas com a diputat–, n'apreníem alhora,

i ho vam fer amb una gran responsabilitat perquè era la legislatura en què havíem de posar en marxa les grans lleis simbòliques de Catalunya –la Llei de l'Estatut interior de Catalunya–, les que després es reflecteixen a les grans institucions del país. Aquesta era la nostra tasca principal. En aquests moments ja no tan sols hem de posar lleis que se'ns reclamen des dels diversos sectors –dels agents rurals, per exemple, o del respecte als animals–, sinó que hem hagut de posar en revisió aquestes lleis bàsiques que s'han anat fent a partir de la constitució política de Catalunya. Per tant, en la primera legislatura teníem un aire quasi constituent; en aquesta tenim un aire més aviat de revisió i de posada al dia de la política catalana.

- **El nombre d'iniciatives parlamentàries tramitades al llarg de les sis legislatures s'ha incrementat progressivament. A la VI legislatura s'han presentat aproximadament deu vegades més iniciatives que en la I. A què respon aquest fet? Com creu que afecta aquest elevat nombre d'iniciatives les relacions Govern-Parlament?**

Afecta d'una manera molt intensa. Aquesta ha estat una legislatura que ha tingut un Govern amb minoria que ha hagut de buscar una majoria estable amb un grup parlamentari d'una manera més permanent. Però no només l'ha buscat amb aquest grup més permanent, que és el Partit Popular, sinó que ha anat buscant consens, en funció de les lleis, ara amb uns, ara amb d'altres.

Ha estat un Parlament amb molta iniciativa legislativa per part del Govern, amb projectes de llei, però també ha comptat amb moltes iniciatives polítiques per part dels grups parlamentaris amb proposicions de llei. I el Govern, a més, ha hagut de buscar majories perquè no les tenia assegurades en el moment de començar una llei. Això ha donat una dinàmica política molt forta en el nostre Parlament. Si a això hi afegim que els grups de l'oposició han multiplicat per molt el control al Govern, o que les compareixences dels consellers, per exemple, s'han produït de manera permanent, així com l'atenció a les visites en un dia de ple amb el president de la Generalitat, veurem que hi ha hagut una dinàmica extraordinària.

- **Al llarg de la seva presidència, el Parlament de Catalunya ha desenvolupat una intensa activitat pel que fa a les relacions exteriors i també s'han pres mesures per fer més coneguda la seva activitat als ciutadans de Catalunya. Així, s'han obert les portes del Parlament a**

les escoles i, properament, es posarà en marxa un canal de televisió amb informació parlamentària. Segons el seu parer, quines han estat les experiències més interessants que s'han dut a terme i els resultats més importants que s'han obtingut en aquesta legislatura?

Un Parlament és, fonamentalment, la dinàmica política dels seus grups. Però no és només això. El Parlament ha de ser viscut i estimat com a institució per part de la població, i aquesta sí que és una tasca específica de la Presidència i de la Mesa, mirar que el Parlament sigui un personatge estimat en el conjunt de la societat catalana. I en aquest sentit hem intentat no només fer allò que és fonamental i bàsic, que els diputats puguin discutir, buscar consens i votar totes les lleis, sinó que la gent senti proper el Parlament. En aquest sentit, hem tirat endavant una colla d'iniciatives. Unes, encaminades a donar la informació adequada, sigui amb la creació d'un gabinet de comunicació o bé mitjançant Internet per poder seguir tots els debats del Parlament, o facilitant a la gent que pugui entrar pel web a tots els racons del Parlament i s'assabenti de tot el que s'hi està discutint, del que s'ha discutit i del que es discutirà. També està previst poder distribuir a totes les televisions locals de Catalunya el que oferirà el futur canal parlamentari.

Però no només hem posat mitjans tècnics. També hem intentat que tota la gent que té una queixa o que té una inquietud política pugui venir aquí al Parlament i que el president, sigui ell sol o acompanyat de tots els grups, els puguem acollir i aconsellar. Hem organitzat també jornades de reflexió dels diputats juntament amb experts; o creat coses més simbòliques, com, per exemple, la medalla del Parlament de Catalunya per homenatjar personalitats del món, i especialment d'aquí Catalunya, per la seva actitud cívica.

Però amb això no n'hi ha prou. Cal també que hi hagi una certa sintonia entre el polític i la societat, una inquietud envers els problemes reals de la gent. De vegades ho hem aconseguit amb èxit; d'altres ens hem quedat a mig camí. Hem de procurar que molts dels problemes que pateix la nostra societat trobin en la política catalana el debat suficient perquè la gent vegi que aquí discutim coses que els afecten molt.

- **Si bé, tal com vostè ha dit en alguna ocasió, la tasca del Parlament de Catalunya no és prou coneguda pels ciutadans del país, les discussi-**

ons més acalorades que protagonitzen els diputats solen ocupar part de l'espai dels informatius de les televisions i les ràdios. Com valora el paper dels mitjans de comunicació en l'activitat parlamentària?

De dues maneres. D'una banda, un reconeixement pel que han fet els mitjans de comunicació perquè el Parlament de Catalunya sigui conegut com a institució viva del país. Al llarg d'aquesta legislatura s'ha incrementat molt la presència del Parlament en els mitjans de comunicació, i ja no només aquell diputat o aquell grup, sinó el Parlament. Sovint llegeixes a la premsa "El Parlament diu..." o "El Parlament fa..." o "El Parlament vota...". Això ho hem aconseguit gràcies a la col·laboració amb els mitjans de comunicació.

D'altra banda, hi ha un element que els mitjans de comunicació sempre han de tenir present des de la seva professionalitat, i és mirar que allò que arribi a la gent no sigui anecdòtic, sinó que sigui el moll de l'os del problema que estem discutint. Els polítics tenim necessitat dels mitjans de comunicació per arribar a la gent, perquè sovint el nostre és un llenguatge forçosament tècnic, ferragós i difícil, i ells tenen la tasca de fer pedagogia per fer arribar tot això a la població. Però ho han de fer de manera que no sigui un reduccionisme del contingut que es debat, sinó un element pedagògic per fer entendre per què el polític planteja la seva posició al voltant d'aquella qüestió.

Per tant, agraïment pel que es fa i, a la vegada, petició que siguin capaços –normalment ja ho fan– de ser aquest element pedagògic que enllaça el món de la política amb el lector del diari o amb el televident que mira un telenotícies.

- **De vegades, les pantalles de televisió ens mostren la imatge d'un Ple del Parlament en el qual no tots els diputats són al seu escó. Els diputats hi són però estan treballant a fora de l'hemicicle. Quina repercussió té això en el funcionament de la cambra i, en general, del treball del Parlament de Catalunya?**

Això passa a tots els parlaments del món. La gent pot pensar que el Parlament és un lloc on una persona imparteix una conferència mentre els altres, ben arreglats, han d'escollar. Altres vegades se l'assimila a una classe on el mestre explica i els alumnes han de ser respectuosos i estar atents. No. La imatge del Parlament és la d'una plaça pública on el qui parla té el dret en aquell moment de parlar i

l'escolta tothom qui l'interessa, però especialment aquells de cada grup que segueixen la qüestió. Els altres, que han fet confiança amb els membres del grup que segueixen el tema, entren o no. De vegades, no hi són perquè han de discutir un problema amb un conseller, o li han de demanar una cosa per a un determinat sector econòmic, poble, causa social, etc. Aquesta vitalitat és positiva, tot i que pot donar la imatge que el polític està lluny d'això, fins a arribar a dir: "Oh! És que només llegeixen el diari, allà dintre!". Cal que la gent sàpiga que si ells mateixos fossin diputats i estiguessin deu hores tancats allà també se'ls posaria cara de circumstàncies.

- **Acabem amb les preguntes relacionades amb els mitjans de comunicació. Deia vostè: "El Parlament de Catalunya és, o hauria de ser, la caixa de ressonància del que diu o el que desitja la societat". Creu, però, que els mitjans de comunicació han substituït aquest paper que té el Parlament?**

Quan al començament deia que l'opinió pública és un element determinant en la vida política cal afegir que això pot ser una pega, perquè l'opinió pública no té rostre humà i arriba tabulada en forma de xifres: "El 53% diu això, el 38% diu allò altre. Si sumem el 12 més el 18 donarà...". Si es tabula l'opinió pública perd el seu rostre humà, que és el que la política necessita, perquè una política sense això la podria portar un tècnic. En canvi, la política és comunicació. És mirar que la gent entengui que no només ha d'estar al cas del seu problema, sinó que ha d'estar al cas de les prioritats que té el conjunt de la societat. Per tant, fer política vol dir fer pedagogia.

Els mitjans de comunicació han de ser la caixa de ressonància, perquè és l'expressió viva d'això. Un Parlament, però, no pot fer que l'ordre del dia el posin els diaris a través de les notícies. Alguns es queixen i diuen: "Per què el Parlament el dia que plou parla d'incendis i el dia que hi ha un foc parla d'inundacions?". Doncs per una raó, perquè si haguéssim de parlar d'incendis només quan els boscos es cremen, no tindríem la fredor suficient per saber i planificar què és el que s'ha de fer quan es donen aquests casos. I si parléssim d'inundacions només quan hi haguessin poblacions absolutament inundades, parlariem de la immediatesa d'uns problemes que s'han de tractar amb una certa distància. Per tant, el Parlament no pot seguir només el que és estricte actualitat. I això els mitjans de comunicació ho han d'entendre, i ho entenen, perquè saben que el Parlament té aquest ritme.

Malgrat això, és molt positiu que en els mitjans de comunicació es generi debat sobre les grans qüestions que té plantejades la societat perquè així es vertebrà l'opinió pública. Però l'últim indret de la paraula pública és el Parlament, que és on hi ha la democràcia representativa i on, a més, es poden prendre resolucions eficients.

- **Actualment, les sessions plenàries del Parlament de Catalunya es poden seguir en directe a través d'Internet. Creu que s'hauria de fer extensiu aquest servei a les sessions de les comissions?**

Sí, això ho farem també ben aviat. En la propera legislatura això ja funcionarà. En aquest moment estem posant càmeres per poder enregistrar les diverses sessions de comissió i, per tant, hi podrem accedir. Encara més, en la propera legislatura encara farem un pas molt més important, que és tenir un canal parlamentari, amb el qual pretenem no només aproximar la gent a les activitats del Parlament, sinó fer una cosa una mica més profunda com és intentar que el polític es pugui adreçar ell mateix a la gent, sense el sedàs –diguem-ne– dels mitjans convencionals, i fer arribar directament el seu missatge.

- **Parlant de la gent, darrerament la participació ciutadana, entre esdeveniments polítics i socials, s'ha revifat d'una manera extraordinària. Com hauria d'encaixar aquesta participació en la marxa tant del Govern com del Parlament?**

Això és una opció de cada polític, de saber escoltar el que el seu entorn i el que la seva societat li reclama. En les mobilitzacions que hem tingut, concretament amb la guerra de l'Iraq, la gent ha manifestat una veu molt clara, tot i que després, en l'esdevenir de la política, sembla que s'hagi aigualit. Però que la gent surti al carrer –recordo, per exemple, en la mort d'Ernest Lluch, o la mort dels diversos regidors que hem tingut, o davant de la guerra de l'Iraq, tot i que són fets que no es poden comparar, perquè són de naturalesa absolutament diferent– vol dir que té consciència que hi ha uns límits, es digui violència, es digui el que es digui, que no es pot tolerar de passar-los. El polític ha de saber que quan es toca la fibra de la consciència cívica de la gent, ja no es tracta només de discutir si una estratègia és oportuna o no. Quan la gent surt al carrer d'aquesta manera, el polític té poc marge de maniobra.

- **Quin paper poden tenir les noves tecnologies de la informació i la comunicació en la participació dels ciutadans en els afers públics?**

Crec que sovint expressen més el que pensa la gent que treballa i es troba a gust en aquest tipus de comunicació que no pas el que pensa la ciutadania, tot i que nosaltres tenim a la nostra pàgina web una mitjana de 450.000 visites mensuals i una mitjana de 200 peticions d'informació específica. Malgrat l'existència i l'ús de tots aquests mitjans de comunicació, ara com ara hem de dir que encara no vertebren l'opinió pública.

- **La reforma del Reglament del Parlament de Catalunya ha estat un tema qüestionat recurrentment en els darrers anys. Quines modificacions hi introduiria vostè, com a president del Parlament?**

Quan un pretén reformar el Reglament es troba amb dues postures contradictòries que representen interessos de grups diferents: els grups majoritaris, que ho voldrien tot en proporció del nombre de diputats que té cada grup; i els grups minoritaris, que ho voldrien tot en funció de ser un grup parlamentari. Això és el que fa difícil regular el temps i desregular el que és –diguem-ne– els ordres del dia que fem aquí al Parlament.

A mi m'agradaria, lògicament, un Parlament molt més flexible, en el qual, sense que els temes d'actualitat els imposin els mitjans de comunicació, hi hagi una resposta fluida, com passa amb les preguntes que es fan al president de l'executiu, que té un seguiment televisiu molt fort perquè és un diàleg molt viu entre Govern i oposició, entre el president de la Generalitat i els caps dels diversos grups. Es va veient que en el Parlament es discuteix directament sense embuts, i a la vegada amb un cert respecte. Si això ho poguéssim fer més extensiu, no només circumscrit a aquesta mitja hora de preguntes al president, em sembla que li donaríem molta més vida.

- **Sovint, a la minoria li és difícil assolir el nombre de vots necessaris per tirar endavant determinats mecanismes de control de l'acció política del Govern. Creu que s'haurien de reformar certs instruments de control per permetre que s'exerceixin, efectivament, per part de la minoria?**

Segons la meua opinió, i aquesta és una opinió estrictament personal, hauríem de canviar la quantitat per la qualitat. De vegades em sembla inoportú fer mil preguntes; val més fer-ne tres o quatre però que siguin respostes immediatament, amb profunditat i amb compromís personal, que no fer-ne moltes que saps que no les podran respondre una per una, sinó que acabaran responnent-les amb una certa formalitat. Jo seria partidari de fer-ho més selectiu i, alhora, amb més compromís per part del Govern.

- **L'article 30.3 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya permet que el Parlament de Catalunya es reuneixi en altres indrets de Catalunya diferents de la seva seu habitual, a Barcelona. Creu que caldria fer efectiva aquesta possibilitat?**

Quan m'ho han plantejat més aviat he sigut restrictiu. Primer, perquè el Parlament té la seva seu, que és aquí, al parc de la Ciutadella, i després perquè em sembla que la manera d'arribar al territori no és fent aquesta via itinerant, que pot quedar bonic i formal però una mica espectacular. La integració del territori s'ha de fer d'una altra manera. I per mi, és fer-ho amb una llei electoral que aproximi els diputats al territori d'una manera més intensa, una llei electoral amb circumscripcions més petites i amb diputats absolutament vinculats a la seva circumscripció.

- **I quan arribarà?**

Aquesta és l'assignatura pendent que deixo aquest any, aquesta legislatura, i m'agradaria que en la propera es tractés, en la qual s'ha de fer un gran debat per dinamitzar la vida democràtica del nostre país. Si nosaltres volem un Parlament de Catalunya proper a la gent necessitem circumscripcions on la gent pugui conèixer el seu diputat, on hi pugui tenir un tracte i un accés molt fàcil i que sigui *nominatim, ad personam*. És a dir, que la vinculació sigui del diputat envers la seva circumscripció d'una manera fonamental. Si després volem enfortir també la vida dels partits, el que al meu entendre caldria és que quan un votant anés a votar a les eleccions al Parlament de Catalunya es trobés amb dues urnes. En una hi posa el vot del seu diputat que vol allà i en l'altra hi posa el de la llista del partit que creu que ha de tenir. La proporció dona preponderància a l'arrelament al territori. Aquesta és la meua visió.

- **Aquest és el sistema alemany.**

Aquest és l'alemany, exactament.

- **El nostre parlamentarisme està basat en els grups parlamentaris. Creu que caldria modificar el sistema per donar més protagonisme als diputats individuals?**

I tant!, de manera que el diputat veiés que ell es juga el seu futur com a diputat precisament per la sintonia amb la gent i no només per la sintonia amb el partit.

- **Els diputats del Parlament de Catalunya disposen del suport tècnic i de l'assessorament del seu grup parlamentari. Ara bé, aquest suport no és comparable al que disposen els parlamentaris d'altres països. Per exemple, cada congressista dels Estats Units té equip propi d'assessors al seu servei. Creu que els diputats catalans haurien de rebre més suport tècnic i assessorament? Qui s'hauria de responsabilitzar de la provisió d'aquest servei?**

Al llarg d'aquesta legislatura els hem ofert el mínim que han de tenir, que és una taula i una cadira, que no en tenien. Després els hem donat un aparell informàtic i un telèfon perquè es puguin comunicar. És una qüestió de mínims.

Però si un mira parlaments europeus, els alemanys, per exemple, estic pensant en el de Baden-Württemberg, a més, el diputat té un secretari; al Quebec en tenen dos, de secretaris, té una oficina permanent per a ell i, lògicament, a partir d'aquí, tots els assessoraments que calgui. Nosaltres encara no som aquí, però en el moment en què el diputat es veiés molt legitimat per la seva proximitat amb la gent i que, per tant, necessités aquest suport per poder fer de diputat de circumscripció petita, aleshores és quan em sembla que seria absolutament justificat que féssim aquest pas. Ara com ara crec que això no és possible.

- **Si arribés el cas, la provisió d'aquest servei, qui l'hauria de fer?**

Això hauria de venir dels pressupostos públics, perquè la funció dels diputats és un mandat estatutari. La despesa que generen en funció de la missió que tenen ha de venir del pressupost públic, lògicament.

- **La majoria dels grans temes ja han estat regulats. S'observa la tendència dels parlaments actuals a aprovar lleis cada cop més específiques, per a casos singulars, de modificació, etc. Com veu el paper del Parlament i del Govern davant d'aquest nou escenari?**

Ens queden coses pendents com la llei electoral, que acabo de dir. Queda pendent la distribució territorial de Catalunya, que aquesta legislatura ha quedat una mica en suspens. Encara ens queda molt de material, molt important des d'aquest punt de vista genèric. De fet, quan entra una llei sectorial, lògicament el Govern ja ha auscultat la societat a la qual afecta aquesta llei per veure-hi els punts dèbils i els punts forts. També ho fan els grups de l'oposició i de vegades no coincideixen. És bona aquesta prospecció del Govern i ho és la que fan els grups de l'oposició. I aquest és un debat que s'ha d'admetre perquè enriqueix la mateixa llei. No és fàcil, perquè de vegades són conceptes i filosofies diferents i si n'agafes un tros d'aquí i un tros d'allà, al final aquella llei queda mal feta.

Per tant, el Govern ha de tenir la iniciativa legislativa, ha de tenir assegurat els mínims de vots que es necessiten perquè aquella llei tiri endavant, però ha de saber escoltar l'oposició d'una manera molt intensa per poder-la integrar en la seva filosofia. I ha de donar joc a l'oposició, perquè si no li'n dona, tot acaba amb una pura confrontació. Una confrontació que és molt recurrent, però quan tot són adjectius d'un envers l'altre i a la inversa tot aquell treball que s'ha fet d'aproximació a la societat civil es perd.

Un grup majoritari, sigui al Parlament o en la institució que sigui, ha de tenir la iniciativa i la responsabilitat de saber mantenir aquest equilibri. És molt determinant. Ni l'oposició pot pretendre fer de govern ni el Govern pot abdicar de la seva responsabilitat, però d'altra banda ha de saber integrar la part positiva que l'oposició li està posant sobre la taula i reconèixer-ho. Encara és més difícil!

- **Es parla de la confluència de funcions entre Govern i Parlament: d'una banda, gairebé el 80% de les lleis aprovades pel Parlament de Catalunya parteixen de la iniciativa del Govern i, d'altra banda, moltes vegades el Parlament aprova mocions i resolucions sobre àmbits de competència del Govern. Aquests mandats, a més, po-**

den ser incoherents amb determinades línies d'actuació del programa d'acció del Govern que l'han fet mereixedor de la confiança dels ciutadans. Com valora la confluència de funcions entre ambdues institucions?

Amb limitacions, perquè tota iniciativa legislativa de l'oposició ha de tenir el vistiplau des del punt de vista pressupostari. No es pot dir "ara farem, donarem de franc...", això no ho pot fer. El Govern es pot oposar a la tramitació si creu i considera que això està a fora de l'àmbit de les limitacions pressupostàries.

Fet això, és legítim i bo que l'oposició tiri endavant una iniciativa legislativa, perquè no és una qüestió només del Govern, sinó de tota la societat, i tots els grups tenen capacitat de poder formular lleis. El

Sessió plenària del Parlament de Catalunya

que passa és que si aquestes lleis troben una majoria en el Parlament, vol dir que el Govern està en minoria, i un govern repetidament amb minories, si totes les lleis se li colessin i no anessin directament a la seva iniciativa, voldria dir que és un govern que no té prou fonament democràtic per poder governar. Aleshores el que s'hauria de plantejar en aquest sentit és si es veu amb cor o no de tirar el govern del país endavant.

- **Vostè ha estat diputat al Parlament, també al Congrés, vicepresident del Senat, ha vist molts diputats i diputades. Defineixi com seria el bon diputat, la bona diputada. Quin perfil o quines qualitats hauria de reunir?**

Depèn de la teva creativitat, fruit del teu compromís. És una feina molt semblant a la d'un artista. Si tu et sents vinculat al teu poble d'una manera directa, no de segona mà a través del que diu el partit, i aquesta vinculació que és fruit de la teva llibertat et genera un compromís de defensa d'un valor o d'un altre, vol dir que ets un bon diputat. Si només ets una màquina de transmissió mecànica, en aquest sentit ets una prolongació i prou.

El bon diputat és aquell que sap que la seva sort personal està vinculada a la del seu entorn i que una cosa bona del seu entorn és bona per a ell i la sent com a bona per a ell. I quan és dolenta, també ho pateix ell en persona. Si sap crear aquesta vinculació personal i a la vegada sap que al seu voltant hi ha altres maneres de fer-ho i, per tant, és comprensiu amb les altres, em sembla que està en el bon camí.

- **Parlem d'una altra faceta seva. Ha estat conseller i ara és president del Parlament. Com es veu la institució parlamentària des d'un costat i des de l'altre?**

Quan era conseller, venir aquí sempre era una dificultat perquè havia d'explicar les coses a gent que més aviat les posava en quarantena –que per això és oposició. I les posa en quarantena no des d'un punt de vista –diguem-ne– del dubte metafísic, sinó des d'un punt de vista dialèctic. Això m'obligava a dues coses: tenir unes decisions ben sòlides i ben explicables a tot arreu, i tenir una actitud de diàleg i d'obertura amb la gent, no la que jo m'he triat, sinó amb la gent amb què em trobo.

Recordo això, que és un exercici difícil, sobretot quan vas pel país i tothom t'estira de l'americana i et diu "que em falten aquests diners!", o l'altre "em calen més recursos!". I has de donar explicacions. Això és la democràcia i això és positiu. És el que fa possible que les persones hàgim d'entendre el poder com un servei, i en el qual som absolutament provisionals. És un exercici necessari. Catalunya sense Parlament seria una diputació sense gruix polític. El Parlament és el que ens dona dignitat política, però a la vegada és l'expressió màxima de la democràcia. Si jo tinc una responsabilitat de govern, n'he de donar compte d'una manera permanent a qui representa el meu país, que són aquests diputats i especialment els de l'oposició.

■ **I això ho ha vist ara que també ha estat president del Parlament? O ja ho tenia clar abans?**

No. Em sembla que ho he tingut clar sempre, perquè de la mateixa manera que deia que una institució ha de fer sentir-se còmodes dintre seu a tothom, al Govern i l'oposició, també crec que un govern ha de tenir la fermesa de tirar endavant el seu programa, però a la vegada ha de tenir la capacitat de generar complicitats amb els qui no tenen el mateix programa que tu però que estan disposats a col·laborar-hi. Per què? Perquè el sentit transversal de consciència cívica i de catalanitat no és monopoli d'un grup, sinó que ha de ser compartit per tots.

■ **Quin és el paper del Parlament de Catalunya en el marc del sistema polític espanyol? Quina transcendència han de tenir les decisions del Parlament de Catalunya en aquest context?**

El Parlament de Catalunya té només l'àmbit català, i el seu món són les competències que ens dona l'Estatut, no més. Quan ens reunim els presidents de parlaments autonòmics espanyols és per intercanviar experiències, per reflexionar, però mai per comprometre el Parlament. Malauradament aquesta és una deficiència, al meu entendre, de l'Estat, en el sentit que les autonomies no tenen l'indret per expressar la seva visió, de manera que l'Estat es vegi obligat a seguir també les autonomies a l'hora de marcar les seves posicions pel que fa a Europa, per exemple. Això no passa ni a Bèlgica, ni a la Gran Bretanya, ni a Alemanya, que tenen molt en compte la presència de les autonomies a l'hora de configurar la voluntat de l'Estat.

Nosaltres no tenim aquesta possibilitat, i em sembla que és una mancança del sistema espanyol.

■ **El Parlament de Catalunya del futur, per tant, presenta algunes mancances.**

Vejam, jo el Parlament de Catalunya el veig en aquests moments molt centrat a vertebrar la catalanitat de cara endins amb l'ajuda de tothom. I saber que la nostra catalanitat ens obliga a poder acollir tots els immigrants que acaben d'arribar, ens ajuda que els nois joves que de vegades han perdut aquella referència que tenim els que vam viure la clandestinitat i la transició trobin a Catalunya un gran projecte de futur, de convivència. Que no perdem la idea que a Catalunya hem de ser com uns subjectes col·lectius davant de les interdependències i que no ens prenguin les decisions els altres, i nosaltres haguem de limitar-nos a obeir-los i poca cosa més. Lligar tot això dintre de Catalunya és la gran feina que té el Parlament perquè és el punt de trobada de tots els grups i de totes les ideologies del país. Aquesta, per mi, és fonamentalment la seva feina.

I després, anar batallant perquè Espanya sigui un Estat plural i no organitzat o vertebrat en clau de centralisme.

■ **Sembla que en aquesta VII legislatura un tema central serà la reforma de l'Estatut.**

Sí, així és. A Catalunya fa vint-i-tres anys que estem fent avenços així, a batzegades: quan a Madrid no tenen majoria absoluta i els vots de Convergència i Unió són determinants, llavors avancem. Quan tenen majoria absoluta, llavors es dediquen a fer el contrari d'això. Aquest sistema no és bo perquè vol dir que el país avança segons la composició de grups polítics, i no avança segons el que cal a les institucions. Per tant, nosaltres necessitem un estatut que ens blindi davant d'aquest *stop and go* –diguem-ne– en què estem permanentment com a país. I això, per mi, ho facilitarà el nou Estatut. El que s'haurà de debatre, més que competències administratives, serà com donar resposta a la cohesió de la nostra societat. Hi ha coses que són bàsiques per mantenir Catalunya com una unitat, com un poble (pel que fa a la immigració, a la cultura, a la nostra projecció exterior, poder decidir la cohesió

interna, que si hem de donar una subvenció a un grup que ho necessita ho puguem fer...).

■ **Quins altres temes hi afegiria per a la VII?**

(Rialles) Això ja li toca a un altre, perquè jo plego a la VI. No, si es fes una llei electoral on el Parlament de Catalunya fos molt més proper, es fes una bona reforma del Reglament i implementat en tots aquests mitjans de comunicació que tenim, si els nostres diputats són capaços d'establir aquella complicitat entre ciutadania i polítics, al meu entendre a través de l'elaboració dels drets i dels deures dels uns i dels altres, si a més a més som capaços de fer una reforma de l'Estatut, jo auguro que la propera legislatura té una feina molt maca i molt determinant.

■ **Amb quins ulls mira un president del Parlament els diputats que té al davant?**

Jo, amb molta estimació. És clar, m'he passat moltes hores veient-los, com actuen, com pugen, com baixen, veig tot això, i darrere d'ells jo, de debò, hi veig un tros de Catalunya que ells personalitzen. Això és determinant. T'agradarà més algun, t'agradarà més l'altre, això és normal i és lògic, però tots –tots– representen un tros del meu país. És a partir d'aquesta experiència fonamental que jo els he tractat, o jo els he procurat tractar sempre. També he de dir que m'han correspost sempre amb aquest tracte. A més, el nostre és un Parlament on les formes es mantenen i el respecte es manté. No és d'aquells parlaments baladrers, sinó tot el contrari. El clima que generen ja et porta cap a aquesta consideració dels diputats.

■ **Un cop plegui ja ha dit que no estarà a primera línia, a segona sí, però què més farà, president?**

Encara no ho sé. Jo espero, primer, ser útil al país, perquè encara em veig amb cor de fer coses. No tinc una edat per pensar en la jubilació, ni de bon tros! I el que sí que en aquests moments tinc és el privilegi de la creativitat. És a dir, no sé per on anirà, tinc la disponibilitat, ja ho aniré veient. Però encara em toca ser aquí, al peu del canó. Fins a finals de novembre, començaments de desembre la meua prioritat és fer tan bé com pugui de president del Parlament. ■